

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2006. május 26.

OROSZ NYELV

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

OKTATÁSI MINISZTERIUM

Általános útmutató

Kedves Javító Tanárok!

Javasoljuk, hogy az Olvasott szöveg értése, a Nyelvhelyesség és a Hallott szöveg értése vizsgarészek feladatai után található számozott szürke mezőkben a helyes megoldást jellel jelöljék.

A feladatpontokat és a vizsgapontokat a feladatlapok utolsó oldalán található táblázatba értelemszerűen írják be.

Az Íráskészség vizsgarész feladatlapján a jobb oldalon található margón jelöljék a vizsgázók hibáit.

I. Olvasott szöveg értése**Általános útmutató**

- Jó megoldásként a javítási és értékelési útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el. A szöveges beírást igénylő feladatoknál a javító tanár dönti el, hogy a megoldás tartalmazza-e a javítási útmutatóban megadott tartalmi elemeket.
- Minden jó megoldás 1 pontot ér. Félpont és többletpont nem adható.
- Helyesírási és nyelvhelyességi hibáért nem vonunk le pontot.
- A feladatpontok száma megegyezik a vizsgapontok számával.

Részletes útmutató**1. feladat**

	Правда	Неправда
1. Слово «метро» происходит от названия строительной компании.	X	
2. Первая линия метро в Лондоне строилась пять лет.		X
3. Вторая лондонская линия была кольцевой.	X	
4. Будапештская подземка была первой в Восточной Европе.	X	
5. Вторая линия метро в Европе была построена в Берлине.		X
6. Московское метро начали строить 100 лет назад.		X
7. Считается, что парижское метро выражает дух свободы.	X	
8. Станции парижского метро находятся на небольшом расстоянии друг от друга.	X	
9. Входы в метро в Париже узкие.	X	
10. Все выходы из парижского метро ведут прямо на улицу.		X

2. feladat

11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
М	Д	Л	Е	И	В	Ж	З	Б	А

3. feladat

21.	общаются
22.	новая болезнь / SMS-зависимость
23.	Западной Европе
24.	без SMS / эсмэсок
25.	интернет-зависимость
26.	в 3 раза / втрое больше
27.	одна из таких фанаток / очень любит писать SMS
28.	просыпается
29.	30
30.	со своими друзьями / одноклассниками / знакомыми

II. Nyelvhelyesség

Általános útmutató

1. A helyesírási hibával leírt szavak nem fogadhatók el.
2. Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Variációk megadásakor nem adható pont, még akkor sem, ha közöttük van jó megoldás.
3. Az elérhető maximális vizsgapontszám: 30.

A feladatpontok átszámítása vizsgapontokra:

feladatpont	vizsgapont
40	30
39	30
38	29
37	28
36	27
35	27
34	26
33	25
32	24
31	24
30	23
29	22
28	21
27	21
26	20
25	19
24	18
23	18
22	17
21	16

feladatpont	vizsgapont
20	15
19	15
18	14
17	13
16	12
15	12
14	11
13	10
12	9
11	9
10	8
9	7
8	6
7	6
6	5
5	4
4	3
3	3
2	2
1	1
0	0

Részletes útmutató

1. feladat

1-2.	каждую среду
3.	Осенью
4.	(в 52) странах

5-6.	сегодняшнего дня/ сегодняшних дней
7-8.	театральных событий
9-10.	прошлого века

2. feladat

11.	вокруг
12.	к
13.	с
14.	с

15.	До
16.	Ø
17.	В
18.	во

19.	перед
20.	под
21.	через

3. feladat

22.	(в) Крыму
23-24.	к изучению
25.	развлечений
26.	английского

27-28.	от уровня
29.	языком / языками
30-31.	в неделю
32.	многому

4. feladat

33.	34.	35.	36.	37.	38.	39.	40.
A	B	B	Г	B	A	Г	B

III. Hallott szöveg értése*Általános útmutató*

- Jó megoldásként a javítási és értékelési útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el. A szöveges beírást igénylő feladatoknál a javító tanár dönti el, hogy a megoldás tartalmazza-e a javítási útmutatóban megadott tartalmi elemeket.
- Minden jó megoldás 1 pontot ér. Félpont és többletpont nem adható.
- Helyesírási és nyelvhelyességi hibáért nem vonunk le pontot.
- Az elérhető maximális vizsgapontszám: 30

A feladatpontok átszámítása vizsgapontokra:

feladatpont	vizsgapont
22	30
21	29
20	28
19	26
18	25
17	24
16	22
15	21
14	20
13	18
12	17
11	15

feladatpont	vizsgapont
10	14
9	13
8	11
7	10
6	9
5	7
4	6
3	5
2	3
1	2
0	0

Részletes útmutató**1. feladat**

1.	На музыкальных вечерах можно будет услышать только классическую музыку.	+
2.	На музыкальных вечерах будут выступать талантливые музыканты-дети.	—
3.	В программу абонемента входит девять вечеров.	—
4.	Вечера будут проходить в конце учебного года.	—
5.	Абонементы продаются в театральных кассах города.	—
6.	Абонемент можно заказать по телефону.	+

2. feladat

7. Её посетители – это **родители школьников / учителя.**
 8. Такая выставка проводится **впервые / регулярно.**
 9. Образование за границей доступно **только богатым людям / многим.**
 10. В Англии **две тысячи / двадцать** школ, где учатся иностранцы.
 11. Информация об английских школах **предоставляется по специальной просьбе / доступна всем желающим.**
 12. Информация об учениках школ **является секретной / есть на сайтах школ в Интернете.**
 13. Вступительный тест можно написать **только в Англии / и в Москве тоже.**
 14. Дети, которые плохо владеют языком, проходят специальный курс **в течение трёх-четырёх месяцев / в течение года.**
 15. Случаи, когда ребёнок не может адаптироваться в Англии, бывают **часто / редко.**
 16. Консультацию с психологом рекомендуют провести **уже в Англии / ещё в Москве.**

3. feladat

17.	Вместо часов и будильника.
18.	Он становится (всё) меньше и красивее / легче и умнее.
19.	Можно снимать видеоклипы (и монтировать их).
20.	Ноутбук (и электронный органайзер). / Электронный органайзер.
21.	Маленького. / Такого же маленького, как сейчас.
22.	В интернет-магазине (Mobbico.ru). / Mobbico.ru

A kazettán elhangzó szövegek:

1.

Уважаемые радиослушатели! А сейчас на нашем канале «Культурная афиша». Прослушайте объявление. Мы предлагаем его вниманию родителей, которым не безразлично, как их ребёнок проводит свободное время.

Вы хотите, чтобы ваш ребёнок вырос культурным и образованным человеком? Он учит иностранные языки, вы покупаете ему хорошие книжки, водите его в музеи и театры? Это прекрасно, но и этого мало. Приучайте его слушать музыку! И чем раньше вы начнёте это делать, тем лучше. Купите ему абонемент на вечера классической музыки для детей. Такие вечера проходят в филармонии уже не первый год и пользуются большой популярностью среди школьников. На них ваш ребёнок не только познакомится с лучшими произведениями мировой классики в исполнении выдающихся музыкантов, но и прослушает лекции, где специалисты по музыке расскажут ему много интересного о ней в легкой, доступной для ребёнка и увлекательной форме. К нам приходят целыми семьями, и мы рады всем! В программу абонемента входит десять вечеров, которые будут проходить с октября по май, то есть в течение всего учебного года. Абонементы продаются в кассе филармонии. Вы также можете заказать абонемент по телефону. Наш номер: 254-18-39

2.

Сейчас в Москве с большим успехом проходит выставка «Лучшие школы Великобритании». Её посетители – это люди, которые хотят отправить своих детей учиться в английские школы. Наш корреспондент тоже посетил выставку и встретился с одним из её организаторов, директором образовательного агентства Ниной Карташовой. Вот отрывок из их разговора.

Корреспондент: Скажите, Нина Петровна, неужели интерес к образованию за границей так велик?

Карташова: Как видите. Выставка вызвала большой интерес у москвичей.

Корреспондент: Это первая подобная выставка в Москве?

Карташова: Нет, такие выставки теперь проводятся регулярно и не только в столице, но и во всех больших городах России от Петербурга до Владивостока.

Корреспондент: Это понятно, богатые люди есть не только в столице. Я думаю, эта выставка, в первую очередь, для них. Ведь именно они стремятся дать детям элитное образование за границей. Другим оно просто не по карману.

Карташова: Напрасно вы так думаете. Выставкой интересуются не только богатые люди. Кстати, за границей учится много детей из небогатых семей. Есть родители, которые отказывают себе в необходимом, чтобы дать детям хорошее образование.

Корреспондент: Хорошее образование можно дать и дома.

Карташова: Вы забываете о свободном знании языка. Это самое главное. Но есть ещё одна причина, по которой родители часто посылают своего ребёнка учиться за границу. Приучить его к самостоятельности. Это настоящая школа жизни.

Корреспондент: Сколько школ в Великобритании принимает на учёбу иностранцев?

Карташова: Около 2 тысяч. Кстати, на этой выставке представлено всего два десятка школ.

Корреспондент: А где можно получить полную информацию о школах, их уровне и о ценах?

Карташова: Она доступна всем. У каждой хорошей школы есть свой сайт в Интернете. Там вы найдёте всё, что вас интересует. Это, с одной стороны, данные о материальной

базе школы – количество учеников в классе, количество компьютерных классов и книг в библиотеке, спортивных залов и теннисных кортов и многое другое. С другой стороны, вы найдёте там полную информацию о преподавателях и их квалификации, а также сведения об учениках школы. Но если и этого мало, приходите к нам, в образовательное агентство.

Корреспондент: В хороших школах, надо полагать, и требования к поступающим высокие?

Карташова: Конечно. Образцы вступительных текстов вы тоже найдёте на сайтах этих школ. А те школы, которые участвуют в выставке, решают вопрос прямо на месте. Поговорив с ребёнком и его родителями и проверив его тест, представитель школы может принять его сразу же.

Корреспондент: А если ребёнок недостаточно хорошо владеет английским языком?

Карташова: В течение года он будет учиться в специализированном центре, где его будут интенсивно обучать языку. Кстати, и у других детей имеется возможность первый год сделать специальным, подготовительным, чтобы спокойно привыкнуть к новой среде. Обычно через три-четыре месяца дети прекрасно адаптируются.

Корреспондент: А если всё-таки нет? Бывают же такие дети, которые не могут привыкнуть?

Карташова: Редко. Но именно для того, чтобы этого не произошло, мы просим родителей ещё в Москве проконсультироваться в нашем агентстве с психологом и подобрать подходящую школу.

3.

А теперь от новостей моды и музыки перейдём к нашей постоянной рубрике «Техника 21 века». Сегодня речь пойдёт о мобильных телефонах. Эта та тема, которая, как нам кажется, интересует всех. И это понятно. Можно ли представить себе жизнь современного человека без мобильных телефонов? Конечно же, нет. За несколько лет мы так успели привыкнуть к ним, что иногда даже кажется, что они существовали всегда. Посмотрите вокруг. Людей с мобильными телефонами в руках вы увидите на каждом шагу. А что можно делать с помощью мобильного телефона? Странный вопрос – скажете вы. Звонить, конечно. И не только звонить, но и писать сообщения, делать фотографии, посылать их друзьям. Чем многие и занимаются, особенно молодёжь, которая всегда быстро и охотно осваивает все технические новинки. Но и это не всё. Телефон можно использовать как калькулятор, он заменяет нам часы и будильник. И при этом сам телефон становится все меньше, всё легче и всё красивее. И не только всё красивее, но, что важнее, всё умнее. С помощью самых последних моделей, например, можно даже снимать видеоклипы и монтировать их. Пока это только очень короткие фильмы, не больше десяти минут. Но и это только начало. Ученые говорят, что через несколько лет ноутбук, видеокамера, телефон, фотоаппарат и электронный органайзер станут одним прибором. Таким же маленьким и легким, как сегодняшний телефон. Вы всегда сможете носить его с собой и при необходимости воспользоваться им в любую минуту. Если вас заинтересовала эта новость и вы хотите узнать об этом подробнее, загляните в Интернет-магазин Mobbico.ru. Там вы сможете познакомиться с новинками в мире мобильных телефонов, получить информацию об их технических возможностях и ценах.

IV. Íráskészség - Emelt szint

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott **értékelési szempontokon** alapul. Mindegyik írásbeli munkát ezen szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot **minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni**.

Az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) az adott szövegekörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

Első feladat

A javítás alapelvei

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvtan, helyesírás	5 pont
Összesen	10 pont

2. Amennyiben a dolgozat a Szókincs, kifejezésmód vagy a Nyelvtan, helyesírás értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

3. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.

4. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Szókincs és kifejezésmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatos).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni. Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés hibáit is figyelembe kell venni.

Amennyiben a dolgozat a Szókincs és kifejezésmód szempont alapján 0 pontos, akkor nem értékelhető a többi szempont alapján, azaz az összpontszám is 0 pont.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak,
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondat szerkesztés).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni. Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés nyelvtani és helyesírási hibáit is figyelembe kell venni.

Amennyiben a dolgozat a Nyelvtan, helyesírás szempont alapján 0 pontos, akkor nem értékelhető a többi szempont alapján, azaz az összpontszám is 0 pont.

Javítási jelrendszer

Szókincs, kifejezésmód

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

L = lexikai hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = lexikai hiba,

aláhúzás + i = ismétlődő lexikai hiba,

_____ i

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Nyelvtan, helyesírás

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

G = nyelvtani (grammatikai) hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,

H = helyesírási hiba.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba,

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,

nyíl = szórendi hiba,

aláhúzás + i = ismétlődő hiba.

_____ i

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Értékelési skála (emelt szint 1. feladat)

Szókincs, kifejezésmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. A szóhasználat néhány helyen nem megfelelő, ez azonban alig nehezíti a megértést.	A szöveg szókincese egyszerű. Sok a szóismétlés. A szóhasználat többször nem megfelelő. A hibák néhány helyen nehezítik a megértést.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a megértést.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondat szerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A vizsgázó egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondat szerkesztése nem kellően változatos. Rendszeres hibákat ejt. A szövegben sok hiba van, a hibák többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat szerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.

Második feladat

A javítás alapelvei

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom	5 pont
Szövegalkotás	5 pont
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvtan, helyesírás	5 pont
Összesen	20 pont

2. Amennyiben a dolgozat bármelyik értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

3. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.

4. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.

 Az értékelési szempontok részletes kifejtése
Tartalom

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki, és milyen mélységben tárgyalta azokat,
- megfelelően kifejtette és indokolta-e véleményét.

A témakifejtés során a vizsgázónak a megadott témát tágabb kontextusba kell helyeznie, továbbá ki kell fejtenie, és érvekkel alá kell támasztania véleményét (valamelyik irányító szempont kapcsán). A vizsgázónak mind az öt irányító szempontra ki kell térnie dolgozatában. Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot csak személyes vonatkozásban tárgyal, az irányító szempont kifejtése csak részben megfelelő. Amennyiben a vizsgázó szó szerint átvesz egy vagy több mondatot a gondolati segítséget nyújtó segédanyagból, a lemásolt rész nem vehető figyelembe az adott irányító szempont értékelésekor. Egy szinten belül (4–3 vagy 2–1) az irányító szempontok kifejtésének részletessége értékelhető.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a Tartalom szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a Szókincs, kifejezésmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontoknál.

Amennyiben a dolgozat a Tartalom szempont alapján 0 pontos, akkor nem értékelhető a többi szempont alapján, azaz az összpontszám is 0 pont.

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e a szöveg gondolatmenete, azaz az irányító szempontok, valamint az ezekhez kapcsolódó gondolatok és a vizsgázó véleményét alátámasztó érvek elrendezése,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit,
- megfelelő-e a formai tagolás.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemei

A szöveget a mondatok halmazától a kohézió különbözteti meg, amit a szöveget alkotó elemek jelentésének szerves összefüggése és a szerkezeti összekapcsoltság biztosít. A szöveg egységét biztosító jelentés szintű kapcsolatteremtés leggyakoribb eszközei a következők:

- teljesen vagy részben ismétlődő szavak, szó szerkezetek,
- szinonimák,
- a szavak és szó szerkezetek jelentése között lehetséges néhány viszony (ellentét, ok-okozati viszony stb.),
- a mondatok logikai-tartalmi elrendezése (ok-okozat, általános-konkrét stb.).

A mondatok kapcsolódását biztosító nyelvtani, szerkezeti kapcsolóelemek:

- az önálló mondatok közötti kötőszók,
- rámutató szók (különböző névmások, határozószók),
- egyéb nyelvtani viszonyító elemek (igeragozás, középfok stb.).

A Szövegalkotás szempontnál a Tartalom szemponttól függetlenül kell eljárni, és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A 4–3 és a 2–1 pontos sávoknál a formailag nem megfelelően tagolt szövegeket az alacsonyabb pontszámmal kell értékelni. Ez nem jelenti azonban azt, hogy a formailag tagolt, de kevésbé logikus felépítésű szövegek nem értékelhetők az alacsonyabb pontszámmal.

Amennyiben a dolgozat a Szövegalkotás szempont alapján 0 pontos, akkor nem értékelhető a többi szempont alapján, azaz az összpontszám is 0 pont.

Szókincs és kifejezőmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatos).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A *nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni*, azaz a hiba jellegétől függően vagy a Szókincs, kifejezőmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontnál.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

Amennyiben a dolgozat a Szókincs és kifejezőmód szempont alapján 0 pontos, akkor nem értékelhető a többi szempont alapján, azaz az összpontszám is 0 pont.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak,
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondatszerkesztés).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A *nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni*. Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

Amennyiben a dolgozat a Nyelvtan, helyesírás szempont alapján 0 pontos, akkor nem értékelhető a többi szempont alapján, azaz az összpontszám is 0 pont.

Javítási jelrendszer

Tartalom

A tartalmi szempontok teljesítését a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a szempont sorszámának megadásával:

- ⊕(bekarikázott szám) = teljesített tartalmi szempont,
- √3 (hiányjel + szám) = nem tárgyalt tartalmi szempont,
- 2- (szám + mínuszjel) = nem megfelelően kifejtett, de érintett tartalmi szempont.

Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot a szövegben több helyen tárgyal, a szempont teljesítését az utolsó említés helyénél kell jelölni.

Szövegalkotás

A Tartalom szempontnál használt számozás segít e szempont megítélésénél is.

Szókincs, kifejezésmód

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

- L = lexikai hiba,
- É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó.

A szövegben használt jelek:

- aláhúzás = lexikai hiba,
- aláhúzás + i = ismétlődő lexikai hiba.

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Nyelvtan, helyesírás

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

- G = nyelvtani (grammatikai) hiba,
- É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,
- H = helyesírási hiba.

A szövegben használt jelek:

- aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba,
- √ (hiányjel) = hiányzik egy szó,
- nyíl → = szórendi hiba,
- aláhúzás + i = ismétlődő hiba.

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Értékelési skála (emelt szint 2. feladat)

Tartalom

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó öt irányító szempont kifejtésével részletesen és megfelelő mélységben dolgozta ki a témát. Részletesen kifejtette, és érvekkel megfelelően alátámasztotta véleményét.	A vizsgázó négy - három irányító szempontot megfelelő mélységben dolgozott ki. Az ötödik szempontot csak részben, vagy egyáltalán nem tárgyalta. A vizsgázó törekedett arra, hogy részletesen kifejtse, és érvekkel alátámassza véleményét.	A vizsgázó nem fejtette ki részletesen véleményét, alig érvelt.	A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki, de nem részletesen. A vizsgázó nem fejtette ki megfelelően véleményét.

Szövegalkotás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió. A szöveg formai tagolása megfelelő.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése nagyrészt logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra. A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok nagyrészt szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. Sok a gondolati ismétlés. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra. Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a szöveg formailag nem megfelelően tagolt, az alacsonyabb pontszámot kell adni.	Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt izolált mondatok halmazából áll.

Szókincs, kifejezésmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a megértést.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. A szóhasználat néhány helyen nem megfelelő, ez azonban alig nehezíti a megértést.	A szöveg szókincese egyszerű. Sok a szóismétlés. A szóhasználat többször nem megfelelő. A hibák néhány helyen nehezítik a megértést.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a megértést.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondat szerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondat szerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A vizsgázó egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondat szerkesztése nem kellően változatos. Rendszeres hibákat ejt. A szövegben sok hiba van, a hibák többször nehezítik a megértést.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondat szerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.